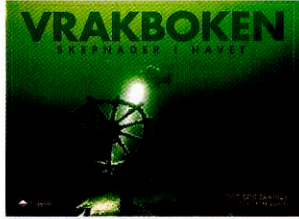

Vrakboken, skepnader i havet

Vrakboken är till sin storlek ungefär som en liggande A3. Båda sidorna av den hårda pärmen pryds av fina foton med detaljer från något vrak och färgen är, som foton på övrigt, trolskt grön av vattnet. Pärmarna är mycket läckra och man lockas faktiskt att ta boken i sin hand och undersöka innehållet. En hastig bläddring och man är på kroken, man måste helt enkelt fördjupa sig helt i innehållet.

I boken beskrivs dussintalet vrak ur en skara av kanske tiotusen vid våra kuster och insjöar. Det finns alltså massor av andra upptäckta vrak och kanske ännu flera oupptäckta, eller skall vi säga lokaliserade. De som behandlas i den här boken är beledsagade av vackra undervattensfotografier och en medryckande text som berättar om fartygets historia, närmast då den ödesdigra resan som kom att bli den sista.

Författaren föreslår att man skall begrunda hur det var ombord och försöka sätta sig in i besättningens öde. Då jag läste boken ven en novemberstorm ute och regnet smattrade mot fönsterblecket. Det var mörkt (så mörkt som det nu blir i stan) och inte alls svårt att tänka på hur det kunde vara ute till sjöss under senhösten. Det verkar ju som om de flesta haverierna skett i november eller senare. Jag tänkte faktiskt på de stackars besättningarna på fartygen, som i storm och snöyra stävade i mörkret mot vatten som man visste var mycket farliga och fulla av skär och grynnor. I dålig sikt var inte heller fyrarna till stor nytta då

Kim Lund, Erik Saanila: **Vrakboken, skepnader i havet**
Litorale 2013, 135 s.

dessas ljus skymdes av snöyran. Innan fyrarna byggdes var sjöfarten visst rena rama vågspelet, inte heller sjökortet var de allra bästa. Ja, ingen avundsvärd situation för besättningen och det får vi ju läsa om i boken, med många tragiska slut på seglatserna i form av förlust av skepp och människoliv.

Det är inte bara de vackra och professionella fotonerna som gjorde att jag ville läsa och se mera. Även texten är väl skriven och visar vilket gediget bakgrundsarbete som ligger bakom dykningarna till de olika vraken. En person som inte är insatt i vrakens värld känner kanske till några av de beskrivna vraken, men åtminstone för mig var det många helt nya namn. Nytt fanns det ju på sätt och vis också för dykarna. Alla vrak var ju inte gamla bekanta som besökts många gånger. Jag kan bara tänka mig vilken enorm tillfredsställelse teamet känner då de efter att ha gjort ett ingående forskningsarbete inklusive sökande i otaliga gamla tidningar, intervjuer av skärgårdsbor, sjöbevakare, lotsar, f.d. fyrvaktare m.fl. småningom lyckas få ett hum om ett visst fartygs öden och äventyr. Sedan åtföljs ju detta av letande på havet, rättare sagt under ytan, vilket inte är någon lätt uppgift det

heller. Att vraket sedan hittas måste ge en enastående känsla av välbefinnande och att man fått lön för mödan, en seger.

Boken ger på allt sätt ett intryck av kvalitet, fotografierna, texten, pappret och finishen. Detta är ju en liten del av vraken i våra vatten som upptas, men boken ger en bra bild av hur de hamnat där och skapar en nyfikenhet att veta mera. Erik Saanila, med ett livslångt intresse för film- och TV-branschen har producerat, regisserat, filmat och klippt flera dokumentär- och tevefilmer och, efter det att han blivit intres-

serad också av dykning, också tagit foton. Kim Lund har skrivit texterna. Han har alltid varit intresserad av och i kontakt med havet, som sjöscout, seglare och från och med 2005 även som dykare. Den väl löpande texten avslöjar hans yrke – journalist. Förlaget Litorale har sedan paketerat innehållet på ett berömvärd sätt och boken kostar ca 27 euro på Akademen.

CARL JOHAN THODÉN